

**Korte samenvatting van de
uitkomsten van het Belgisch/Duits/Nederlands symposium**

‘Samenwerken met nieuwkomers’

op 7 juni 2023 in Nijmegen

Samenwerken met nieuwkomers

Het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa organiseerde in samenwerking met de Universiteit Utrecht op 7 juni het symposium 'Samenwerken met nieuwkomers'. Daar waren 150 professionals en bewoners uit België, Nederland en Duitsland bij elkaar om in gesprek te gaan over de vraag hoe we met wederzijds inspanning de inbedding van nieuwkomers in de gemeenschap op een positieve manier kunnen vormgeven. We vatten de uitkomsten hier kort samen inclusief een Manifest en een lijst met aanbevelingen die tijdens het symposium werd opgesteld.

Kennisdelen en zoeken naar verbeteringen

Net als in andere Europese landen hebben Nederland, Duitsland en België te maken met nieuwkomers. Nieuwkomers hebben in Nederland, België en Duitsland verschillende statussen en dus verschillende toegangen: als arbeidsmigrant, asielzoeker, erkende vluchteling of Oekraïense oorlogsvluchteling. Hoe worden die nieuwkomers geïntegreerd in onze lokale gemeenschappen? Vanuit de lokale gemeenschappen rijzen veel vragen, maar hoe zien de nieuwkomers zelf hun rol in de lokale gemeenschap? En hoe benaderen we elkaar?

In het plenaire deel van het symposium sprak professor Annelies Zoomers van de Universiteit Utrecht over het Europese project Welcoming Spaces. In 5 Europese landen werden nieuwe wegen voor het samengaan van twee beleidsmatige uitdagingen onderzocht: hoe kun je Europese plattelandsregio's er weer bovenop helpen en tegelijkertijd bijdragen aan de vestiging van migranten op plekken waar ze tot hun recht komen. Daarna volgde een interview met burgemeester Kees van Rooij van Meierijstad, de Belgische Staatsecretaris voor Asiel en Migratie Nicole De Moor en Marcel Erps, hoofd van de afdeling Arbeid en Sociale Zaken van de stad Kleve. Alle drie de landen opereren binnen het Europese asielbeleid. Er zijn veel overeenkomsten maar ook belangrijke verschillen, waarin we van elkaar kunnen leren.

Het derde deel van de openingssessie was een gesprek met drie deelnemers met een vluchtelingen-achtergrond. Ben je nog nieuwkomer als je al 20 jaar in het land woont? Waarom blijven we steeds de vraag Na de plenaire sessie volgden 14 interactieve workshops in twee rondes. Daarin gingen de deelnemers aan de hand van concrete initiatieven van bewoners, gemeenten/overheden en maatschappelijke organisaties in Belgisch-Duits-Nederlandse plattelandsregio's, met elkaar in gesprek over specifieke thema's in relatie tot nieuwkomers. De deelnemers verzamelden tijdens de workshops en tijdens de lunch met elkaar verbetervoorstellen, die in een afsluitend panel werden besproken.

Manifest

Als laatste ondertekenden de deelnemers het Manifest "Samenwerken met Nieuwkomers, met de volgende uitspraak: *Op 7 juni 2023 kwamen wij met 150 professionals en bewoners van Belgische, Duitse en Nederlandse (grens)regio's in Nijmegen bijeen om te spreken over Samenwerken met Nieuwkomers. Wij spraken over de knelpunten maar vooral over de kansen. Wij roepen alle overheden, instanties en bewoners in de (grens)regio's op om op zoek te gaan naar die kansen voor nieuwkomers. Wij hebben gezamenlijk aanbevelingen geformuleerd die we met dit Manifest meegeven aan overheden, instanties en bewoners die betrokken zijn bij nieuwkomers.*

Aanbevelingen

De lijst met aanbevelingen/tips is samengevat in 5 blokken:

A. Samenwerken met nieuwkomers

- Benader de nieuwkomer op de tijd dat iemand in Nederland is en wil blijven en niet op afkomst
- Maak het meedenken over eigen mogelijkheden gemakkelijker
- Er zijn meer medewerkers (nieuwkomers) nodig bij de ondersteuningsorganisaties om hun ervaringen in te zetten bij de inclusie
- Zet vluchtelingengidsen in als coördinator en procesbegeleiders
- Introduceer wederkerigheid voor nieuwkomers en gesubsidieerde organisaties vanuit ondersteuning van de gemeente, denk aan vrijwilligerswerk
- Zelfvertrouwen en taalvaardigheid opbouwen door eigen actieve betrokkenheid van nieuwkomers bij de activiteiten voor en met nieuwkomers
- Vragen naar behoeften – wat hebben nieuwkomers nodig om hun weg te vinden bij hun aankomst en vestiging in Nederland. Ga uit van wat mensen zelf zeggen nodig te hebben of zich zorgen over maken
- Zorg voor nabijheid waarbij nieuwkomers middenin de samenleving staan en contact (kunnen) maken
- Praat met nieuwkomers en niet over nieuwkomers, betrek ze meer

B. Beleid (algemeen) en begeleiding

- Behandel alle nieuwkomers gelijk: zowel uit Oekraïne als uit de rest van de onveilige landen
- Zorg voor een integrale aanpak. Niet alles vanuit doelgroepen statushouders/asielzoekers/gezinsherenigers benaderen.
- Gebruik de richtlijn tijdelijke bescherming voor Oekraïners gebruiken als basis voor de opvang, integratie en plaatsing van alle nieuwkomers
- Geef informatie op het juiste moment en gefaseerd op het tempo van de nieuwkomer
- Subsidiereregelingen voor verenigingen en lokale stichtingen die een extra stapje willen zetten
- Zorg dat je niet de enige kartrekker bent, maar dat meerdere mensen in je organisatie nieuwkomers ondersteunen
- Veelzijdige, gestructureerde samenwerking zodat de vluchteling in het systeem kan worden geïntegreerd

C. Asielopvang

- Benut de potentie van iedereen die binnen komt, vanaf AZC
- Creëer mogelijkheden om gelijk deel te nemen en te leren
- Zorg voor een groter taalaanbod op het AZC (bijv. ook Engelse les)
- Denk vanuit de lokale samenleving en kijk dan hoe opvang te realiseren
Verbind met werkgevers, sportverenigingen, onderwijsinstellingen etc.
- Creëer als gemeenten, provincies en het rijk (incl. COA) mogelijkheden voor vroegtijdige betrokkenheid van lokale inwoners om toe te werken naar humane en duurzame opvanglocaties die zowel de buurt als nieuwkomers dienen
- Maak de opvang kleinschaliger zodat je kunt denken vanuit de lokale gemeenschappen

D. Participatie en werk

- Om te kunnen participeren moet je iemand eerst goed kunnen informeren
- Laat asielzoekers werken zonder belemmeringen
- Leer van projecten waarbij nieuwkomers in de verpleging/zorgsector gaan werken en daarbij ook de Nederlandse taal leren en maak dit ook mogelijk voor andere sectoren en beroepen

E. Overige tips en algemene aanbevelingen

- Bekijk nieuwkomers als een mogelijkheid/kans en niet als een last
- Vriendelijkheid helpt je landen op een nieuwe plek! Gewoon met een glimlach
- Persoonlijke aandacht begint met een glimlach op gelijkwaardige basis
- Doe het gewoon
- Gebruik eten om te verbinden

Eindrapportage volgt

In de herfst 2023 worden nog twee vervolgbijeenkomsten belegd, één in Duitsland en één in Nederland om de uitkomsten van het symposium van 7 juni te bespreken en te verdiepen. Op basis daarvan wordt een definitieve rapportage opgesteld en verspreid onder andere bij instanties die betrokken zijn bij dit thema.

Meer informatie over het symposium vind je op:

[Symposium 07-06: Samenwerken met Nieuwkomers - SBE \(sbefurope.eu\)](https://sbefurope.eu)

Het project "Samenwerken met nieuwkomers" wordt mogelijk gemaakt door het Interreg Programma Deutschland-Nederland met zijn programmapartners en medegefinancierd door de Europese Unie (EU).

Over SBE

Het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa (SBE) is een netwerk van organisaties, die zich richten op initiatieven van bewoners om hun dorp of wijk leefbaar te houden (bewonersinitiatieven) en in dat kader grensoverschrijdende contacten onderhouden. Doel van het Samenwerkingsverband is de positie van organisaties voor bewonersinitiatieven in Nederland en Europa te versterken en in dat kader grensoverschrijdende ontmoetingen te organiseren tussen bewonersinitiatieven.

[Over SBE - SBE \(sbeurope.eu\)](http://sbeurope.eu)